

Iskolaszövetkezeti bolt Makkosházon

Megnyílt az első szegedi iskolaszövetkezeti bolt tegnap, szerdán, a makkosházi általános iskolában. Az iskolaszövetkezetbe az elmúlt héten 75 kisdíák lépett be, s most már üzlettel büszkélkedhetnek második otthonukban. Gyerekek játszanak „boltosdit”, illetve igazi eladók és valódi vevők állnak a pult két oldalán. Kétféle váltásokban, egyszerre négyen eladók — természetesen tanári felügyelet mellett. Árulnak tejet, tejterméket, konzervet, kiflit, valamint taneszközöket, tisztálkodási szereket, ifjúsági könyveket, csokikat. A tanároknak cigi és csomagolt kávé is kínálnak, ez utóbbit kívánságra ledarálják. A százezer forintos raktárkészletből hiányzik a kenyér és a felvágott. Előrelátásból: mert ugye, kés gyermek kezébe nem való.

Az iskolaszövetkezeti boltot a Dél-Tisza Menti Afész üzemelteti, az árut a Szeged Nagyrúházbiztosítja. Pontosabban az élelmiszereket a Május 1., az iparcikkeket pedig a Zsolnay Miklós szocialista brigád szállítja a mini boltba.

A nyitva tartás természetesen igazodik a tanításhoz, tehát reggel 7-től fél 8-ig, az órák közti szünetekben és a tanítás befejezése után egy óráig állnak a tanulók és a szülők rendelkezésére.

Az iskolabolt célja a munkára nevelés, amihez persze anyagi érdekelttség is fűződik. Az eladók minden száz forint után öt forint jutalmat kapnak munkájukért. A sok öt forint takarékbélyegre váltva pedig egy összegben jól kiegészíti a nyári táborozás költségeit.

Hajrá a vasúton

Gyorsítják a rakodást

A MÁV Szegedi Igazgatósága területén az elmúlt hetekben igazi csúcspontot bonyolítottak le. A megnövekedett igények hatására, elsősorban a mezőgazdasági termények szállításával sikerült pótolniuk az év eleji kiesést. A legfrissebb adatok szerint november végéig több mint 9 és fél millió tonna árut továbbítottak, melyből 3,5 milliót az import és tranzit áruk elszállítása jelentett. A többi 6 millió tonna árut az igazgatóság területén rakták vasúti kocsikba. Ezzel a vállalati tervhez viszonyítva az összes mozdított áruk szállítási tervét 103 százalékra teljesítették, ami 284 ezer tonna többletáru elfuvarozását eredményezte. Ezen belül mintegy 168 ezer tonna többlet a kocsigényes áruk szállításából adódott. Kedvezően alakult az exportrakodások is, elsősorban a cukorrépa és a gabona kiszállításoknak köszönhetően.

Az őszi szezonban kiemelkedik a cukorrépa szállítása, napjainkig 903 ezer tonna „édes” áru került vasúton elfuvarozásra, ebből közel 90 ezer tonnát a szomszédos Jugoszláviába küldték feldolgozásra. Az elmúlt napok felmérései szerint a kampány végéig még mintegy 160 ezer tonna cukorrépa kell a feldolgozó üzemekbe fuvarozni.

A szegedi vasútigazgatóság terveiben december hónapban 800 ezer tonna áru elszállítása szerepel. A cukorrépa mellett 60–70 ezer tonna gabona vár elszállításra, elsősorban Békés és Szolnok megye területéről. Ezenkívül konzerv-, ital- és számos más áru szerepel az exportárak listáján. A repaszezon befejezése után a fordavonatok a kavicskudémények fuvarozásához tervezik felhasználni. Természetesen mindenkor gondoskodnak a lakosság ellátását szolgáló áruk időbeni továbbításáról is.

December első napjaiban ha lehet, még tovább fokozódott a vállalatok szállítási

kedve. Ez érthető, hiszen az év végéhez közeledve egyre sürgetőbbé válik számukra a szerződésekből adódó szállítási kötelezettségek teljesítése. Most egy-egy átlagos napon 1300–1400 vasúti kocsit igényelnek áruik fuvarozásához, amit sajnos a vasút szállítóeszközök hiánya miatt nem tud maradéktalanul teljesíteni. Ez elsősorban azoknak a vállalatoknak okoz gondot, ahol év közben a termelés és a szállítás nem volt egyenletes. Jogos a kérdés: mit lehet tenni annak érdekében, hogy valamennyi áru időben eljusson céljához? Elsősorban a rakodások gyorsításával, a hét végi kirakások fokozásával lehet a kocsik állásidejét csökkenteni. Ennek érdekében hirdette meg a MÁV az elmúlt hét végére immár harmadszor a kirakási kampányt — amely most is sikeres volt. A Békés, Bács-Kiskun és Csongrád megye területére beérkezett 2 ezer 812 teherkocsi 97,8 százalékát sikerült újra forgalomba állítani, s mindössze 134 kocsi kirakásával

késlekedtek a vállalatok. Jó lenne, ha ez a kedv minden hét végén megismétlődne, hiszen a szombaton és vasárnap kirakott kocsik a következő hét elején üresként már újabb szállítási kapacitást jelentenek.

A fuvarozatók segíthetik a vasút munkáját azzal is, ha az év utolsó napjaig, mindennap folyamatosan szállítanak. Erre azért van szükség, mert az elmúlt évek gyakorlata szerint a szállítási igények december 20-a után visszaesnek, a vállalatok, üzemek többsége már egyáltalán nem vagy csak jelentéktelen mennyiségben rakodik. A vasút viszont húsz nap alatt nem tudja elszállítani az egész havi árumennyiséget.

A folyamatos rakodás érdekében a MÁV a Szovjetunióba irányuló szállítmányoknál esetenként igényezett tengelyes kocsikat is a fuvarozatók rendelkezésére bocsát, ezenkívül ajánlja a konténeres áru fuvarozást is.

Gellért József

Hasznoshulladék-gyűjtési akciók

Az idei tapasztalatokat értékelte a Hazafias Népfőnt Csongrád Megyei Hasznoshulladék-gyűjtési Akciók Koordináló Operatív Bizottsága tegnap. Szegeden, a Hazafias Népfőnt tanácskozóteremben. Csanádi József, a MEH Vállalat osztályvezetője az 1985-ös eredményeket ismertette — a vállalat szemszögéből. Majd Kistelek, Mindszent és Szegvár népfőntbizottságainak képviselői számoltak be a tapasztalatokról, tettek javaslatokat a jövő év feladataival kapcsolatban.

S hogy mi a helyzet a hasznos hulladék szervezett gyűjtésével „házatán”? A hozzászólásokból, véleményekből az derült ki, hogy

az 1985-ös tevékenység szervezettebb, összehangoltabb volt az eddigiekénél. A népfőnt irányításával a következő városokban, városi jogú nagyközségekben és településeken szerveztek akciókat: Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Makón, Szentesen, Csongrádon, Kisteleken, Csanádpalotán, Derekegyháza, Mindszenten, Szegváron, Tiszaszigeten, Újszentivánon, Rösztén, Nagylakon és Felgyón. A népfőnt mindentől együttműködött a helyi tanácsokkal, a vállalatokkal, no és természetesen az iskolákkal. Noha a HNF szervezése, s az úttörőcsapatok gyűjtése nem egy és ugyanaz, az iskolák orosz-

Programváltás a Zöldért-nél

Az egyetlen út a megújulás

Ha azt mondják „Zöldért”, bizony vegyes érzelmek kavarnak termelőben, fogyasztóban egyaránt. Gyakran szidták, bántották, s nem ritkán igazságtalanul. A megítélés a vállalattal szemben mindig is szubjektív volt, attól függően; az illető miféle benyomásokat szerzett — általában közvetlen úton — a szóban forgó cégről.

Nos, az utóbbi időszakban szárnyra kelt a hír, hogy a Zöldért Vállalatot felszámolják, egyes tevékenységi területeit átadják a fogyasztási szövetkezeteknek, termelőrendszereknek, netán a termelőszövetkezeteknek. Ez a hír „kacsa”, a vállalat „egészben” marad, ám működésében, formájában, tevékenységében megváltozik, sőt úgy is mondhatnánk: megújul.

Ha visszapillantunk az utóbbi eltelt évtizedre — évszámok nélkül — de megállapítható, hogy a vállalat korábban főként áru felvásárlásával és értékesítésével foglalkozott, éppen a zöldegyetem keretében. Ekkor a jelszó még: minden megteremtett zöldeget, gyümölcsöt át kell venni. Az persze más lapra tartozik; mit kezdtek, kezdhettek a tömérek árúval, amelyek jó része minőségteljesen kifogásolható volt, hiszen számtalan piacot megjárta, mire visszakerült a megyébe.

Azután, az állami támogatás jelentős megvonása után, abból kellett megélnie a vállalatnak, amennyi nyereséget termelt, de a korábbi termelészerkezettel kevés esélyük maradt holmi nyereségre. Ugyanannyira, hogy egy idő eltelté után a veszteség kigazdálkodásáról beszéltek. Az idén januárban életbe lépett gazdasági szabályozók újabb és újabb terheket róttak a vállalatokra — ez alól a megyei zöldért sem kivétel —; az állami támogatás mértéke csökkent, a korábbi egy forintra jutó dotáció ma a negyven fillért sem éri el.

S mit tehet ilyen körülmények között egy vállalat, ahol, valljuk be, az utóbbi néhány évben bizonyos fajta megtorpanás észlelhető, hiszen nem tudtak lépést tartani a környezeti és a közgazdasági változásokkal. Persze, itt objektív és szubjektív tényezők is szerepet játszottak. Nos, a megoldás a korszerűsítésben keresendő, amelyre a vállalat vezetése programot dolgozott ki, tegyük hozzá, igen figyelemre méltót.

Nem véletlen, hogy ennek eredményeképpen a megyei pártvezetés is állást foglalt amellett, hogy a Zöldért Vállalatot képesnek tartják

a megújulásra, a korszerű gazdálkodásra, amelyre a megye lakosságának is szüksége van és lesz.

Szabó Sándor, az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának első titkára a napokban részt vett a vállalat összevont beszámoló párttaggyűlésén, ahol felszólalásában a következőket hangsúlyozta: meg kell találni a hatékony előrelépés irányába vezető utat, annak módját, módszerét. Az Anyagi érdekelttség a gazdasági fejlődés mozgatója, s ez meghatározza a szakemberek munkáját. A vállalat vezetésének soron kívül kell lépnie, nem lehet várni mások kezdeményezésére. Létkérdéssé vált a belső erőforrások céltudatos irányítása, a hatékonyság, a szervezethez, a versenyképesség fokozása. Ebben a folyamatban a vállalat kommunista és összes dolgozója számíthat a megyei vezetés támogatására.

S a megújulási program? Az általános tennivalók közé tartozik az élelmiszeripari tevékenység továbbfejlesztése, a nyers zöldegyetem és gyümölcs belföldi és export forgalmazása. Az önelszámoló egységek hatásköre bővül, előtérbe kerülnek a legösszetettebb kezdeményezések, s a megvalósítás útja is lerövidül.

A zöldegyetem felvásárlásakor, forgalmazásakor — e szolgáltatásokért, illetve a vállalat közreműködéséért a tényleges költségeket és néhány százalékos jutalmat számíthatnak fel, s az árbevétel jelentős része visszaáramlana a termelőgazdaságokba. Ez a gyakorlat a Szentesi KZR esetében már ismert. A kistermelők is előnyösebb feltételek mellett értékesíthetik portékájukat az exportcikkre

esetében, mert ezután külön kezelik a kül-, valamint a belföldre szánt árut — a kifizetésekor is.

Ez nem más, mint egy új típusú együttműködés, amelyet évtizedek óta sok helyütt sikerrel alkalmaznak: a végtermék-érdekelt-ségű szerződés. Persze, ez egyúttal bizományosi értékesítést is jelent; a vállalat aszerint fizet a szerződő feleknek, tehát a termelőnek, ahogyan az áru elkel, de átvételkor bizonyos összeget — mintegy előlegként — megkap az átadó. Ebből az összegből vonják le utólag a vállalat fent említett költségeit is — szállítás, tárolás, válogatás.

A belföldön értékesített zöldegyetem természetesen a megrendelő sorolja osztályba, s ez némiképp hátrányos a termelőnek, amely viszont behozható az export árukon.

A program kiter arra is, hogy a nagyüzemekkel és a fogyasztási szövetkezetekkel is kölcsönös érdekeken alapuló együttműködés továbbfejlesztése várható, az ottani eszközök, tárolók, iparvágányok kihasználása céljából.

... Mert a cél mindenképpen az, hogy a vállalat jól védelmezően gazdálkodjon, amelynek alapja a piachoz való rugalmas alkalmazkodás, a tisztességes üzletlen alapuló korrekt kapcsolat a termelőkkel, s bízunk benne az is, hogy a fogyasztó se járjon rosszul.

A megvalósítás útjába még sok minden állhat, sok, s egyre több a versenytárs is, de mint mondani szokás, győzzön a jobbik. S miért ne lehetne a jobbik partner — a termelő véleménye és tapasztalata alapján — a Csongrád Megyei Zöldért Vállalat?.

Arva Éva

Gazdaságosan természetien keresett fajtákat

Konferencia a szőlőről

Országos konferenciát tartottak szerdán Kecskeméten a szőlőtermesztés jövőjéről. A Kertészeti Egyetem Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete által összehívott tanácskozáson — amelyen több mint száz szakember vett részt — egyebek között azt hangsúlyozták, hogy immár halaszthatatlan teendő a szőlőtermesztés megújítása. Sűrgeti ezt a nagy veszteségeket okozó legutóbbi tél is, amely a terméskiesésen kívül 10 ezer hektárnyi területen a szőlő teljes kipusztulását okozta, 25 ezer hektáron pedig oly mértékben károsította az ültetvényeket, hogy újra kell nevelni a tőkék termőkarját. A rekonstrukció során — mutattak rá — olyan szőlőfajtákat kell telepíteni, amelyek gazdaságosan termeszthetők, s amelyekből a hazai és külföldi piacokon keresett borok készülnek. Szőlőtermesztésünk ugyanis jelenleg mind a terméshozamban, mind a minőségben elmarad az európai átlagtól, s ez kérdésessé teszi gazdaságosságát. A kutatók szerint megfelelő fajtákkal, a termőhelyek jobb megválasztásával kivédhetők az időjárás termelésbiztonságot befolyásoló hatásai.

Hangsúlyozták a konferencián: ahhoz, hogy gazda-

ságos legyen a szőlőtermesztés, az eddiginél belterjesebbé kell tenni az ültetvényeket, s legalább 16–18 tonna hektáronkénti hozamot kell elérni. A fajtaváltáshoz, a termőhelyek megválasztásához jók a lehetőségek: az utóbbi évtizedek 30 új nevelésű borszőlő hibridjéből, illetve klónjából válogathatók ki a jövő borszőlőfajtái. Telepítésükhöz elkészült az egész országot átfogó szőlőkataszter, amelyben a meglévő termőhelyeken kívül kijelölték a további szőlőtermesztésre alkalmas helyeket is.

Sűrgettek a résztvevők a fajtaváltáshoz szükséges törzslütvények kialakítását, a szaporítóanyag-előállítás javítását. Erre azért van szükség — mondták —, mert számítani kell a nagyobb ütemű telepítésre, amely Bács-Kiskunban a magánérv bevonásával már is megkezdődött. Itt eddig a nagyüzemi gazdaságok irányításával 400 hektár új szőlőt telepítettek a szakcsoporthoz, s nem mindenhol a kívánt fajtából. Több helyütt a fagyűrő, rezisztens tulajdonságú Biankával, Künleánnyal telepítettek volna be nagyobb területet, de hiányzott hozzá a szaporítóanyag. (MTI)

F. K.